

SURXONDARYO VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASI (2020- yil yanvar-oktabr oylari uchun dastlabki ma`lumot)

Tashqi iqtisodiy faoliyat, xususan mamlakatda amalga oshirilayotgan tashqi savdo siyosatining natijasi to'g'ridan-to'g'ri aholi turmush darajasiga ta'sir qiladi.

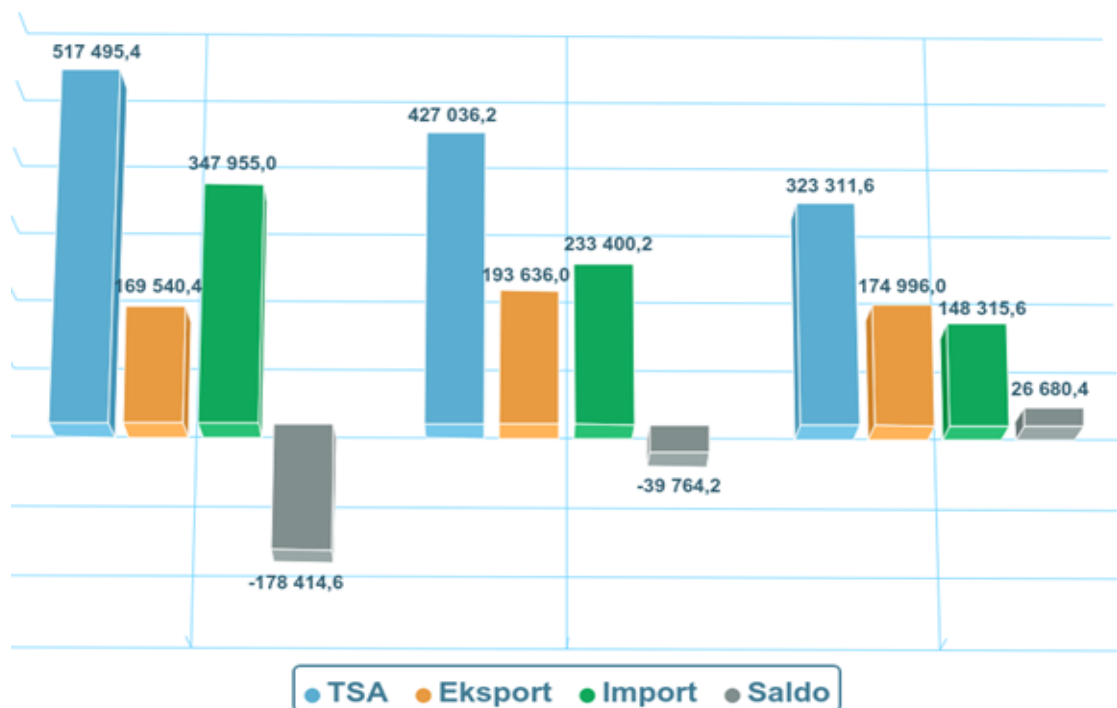
2020- yilning yanvar-oktabr oylari natijalariga ko'ra viloyatning tashqi savdo aylanmasi(matnda TSA) 323 311,6 ming AQSh dollarini tashkil qildi va o'tgan yilning shu davriga nisbatan 103 724,6 ming AQSh dollariga kamaydi.

2018- yil yanvar-oktabr

2019- yil yanvar-oktabr

2020- yil yanvar-oktabr

TASHQI SAVDO
AYLANMASI
VA BALANSI
(yanvar-
oktabr, ming.
AQShdollar)

Ma`lumot uchun: O`zbekiston Respublikasi tovarlar tashqi savdosi statistika ko`rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat Tovar nomenklaturasi (keying o`rinlarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o`rinlarda – XSST) ishlatiladi. Bu o`z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo`yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o`rtasida o`tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

SURXONDARYO VILOYATI BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO`LGAN DAVLATLAR (2020-yil yanvar-oktabr, ming. AQShdollar, ulushi, % da)

TSAning umumiy hajmidan eksport 174 996,0ming AQSh dollariga etdi (2019- yil yanvar-oktabriga nisbatan 9.6% pasayish qayd etildi), import esa 148 315,6 ming AQSh dollarini tashkil etdi (pasayish 36,5%). Tashqi savdo aylanmasining 26 680,4ming AQSh dollari miqdoridagi faol saldosini qayd etildi.

Top-10 davlatlar	TSA	Eksport	Import	Ulushi, %da
Xitoy Xalq Respublikasi	101 866,1	45 881,4	55 984,7	31,5
Rossiya Federatsiyasi	41528,7	19336,6	22192,2	12,8
Afg`oniston	37670,8	37513,2	157,6	11,7
Pokiston	32753,5	31036,2	1717,2	10,1
Qozog`iston	26753,1	3538,3	23214,8	8,3
Turkiya	19221,3	10116,1	9105,1	5,9
Qirg`iz Respublikasi	15392,5	14239,0	1153,5	4,8
Tojikiston	13139,1	5757,4	7381,6	4,1
Koreya Respublikasi	4968,9	15,5	4953,4	1,5
Hindiston	4658,0	188,9	4469,1	1,4

Eksport tarkibida sezilarli o'zgarishlarga import tovarlar o'rnini bosadigan mahsulotlar ishlab chiqarishning o'sishi va sanoat ishlab chiqarishni diversifikatsiya qilish natijasida erishildi.

Surxondaryo viloyati dunyoning 50 dan ortiq mamlakatlari bilan savdo aloqalarini amalga oshiradi. Ularning tashqi savdo aylanmasining eng kata hajmi Xitoy (31,5 %), Rossiya Federatsiyasi (12,8 %), Afg'oniston (11,7 %), Pokiston (10,1 %), Qozog'iston(8,3 %), Turkiya (5,9 %), Qirg'iz Respublikasi (4,8 %) va Tojikiston (4,1 %), Koreya Respublikasi (1,5 %).

Shuningdek, qo'shni davlatlar bilan o'zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni ijtimoiy-iqtisodiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalardagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko'rish mumkin.

Xususan, so'nggi yillarda TSA da jiddiy o'zgarishlar kuzatildi, masalan, Qirg'iziston va Tojikiston kabi davlatlar bilan sezilarli o'zgarishlar yuzberdi. Qirg'iziston, Tojikiston va Afg'oniston bilan faol tashqi savdo balansi mavjudligini mamlakatning tashqi savdosidagi ijobiy natija deb hisoblash mumkin.

TSAning boshqa davlatlar bilan eng kata hajmi (qo'shni davlatlardan tashqari) Xitoy, Rossiya, Pokiston va Turkiyaga to'g'ri keladi.

Tashqi iqtisodiy faoliyat sohasida 20 ta yirik sherik-davlat orasida oltita mamlakat bilan faol tashqi savdo kuzatildi, jumladan Afg'oniston (37 355,6 ming AQSh dollari), Pokiston (29319,0 ming AQSh dollari) bilan faol tashqi savdo balansi mavjud. Qirg'iziston (13 085,5 ming AQSh dollari), Singapur (3 925,5 ming AQSh dollari), Turkiya (1 011,0 ming AQSh dollari) va Ozarbayjon (583,6 ming AQSh dollari) .

Tashqi savdo aylanmasining passiv qoldig'i qolgan 14 ta mamlakatda saqlanib qolmoqda.

SURXONDARYO VILOYATINING YIRIK HAMKORDAVL ATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI (yanvar-oktabr ming. AQSh dollari)

Davlatlar	2018-y.	2019-y.	2020-y.
XITOIY XALQ RESPUBLIKASI	64 191,5	135 517,3	101 866,1
Eksport	7 872,6	49 073,2	45 881,4
Import	56 318,9	86 444,1	55 984,7
Saldo	-48 446,3	-37 370,8	-10 103,4
Rossiya Federatsiyasi	50 536,3	37 138,2	41 528,7
Eksport	26 215,9	14 927,2	19 336,6
Import	24 320,4	22 211,0	22 192,2
Saldo	1 895,4	-7 283,8	-2 855,6
Afg`oniston	48 010,5	51 093,6	37 670,8
Eksport	47 953,4	50 893,7	37 513,2
Import	57,1	199,9	157,6
Saldo	47 896,3	50 693,8	37 355,6
Pokiston	38 763,2	50 636,8	32 753,5
Eksport	12 514,3	46 629,7	31 036,2
Import	26 248,9	4 007,1	1 717,2
Saldo	-13 734,6	42 622,5	29 319,0
Qozog`iston	89 401,8	37 509,9	26 753,1
Eksport	53 221,9	14 061,8	3 538,3
Import	36 179,9	23 448,1	23 214,8
Saldo	17 042,0	-9 386,3	-19 676,5
Turkiya	28 416,6	28 910,2	19 221,3
Eksport	5 952,3	3 576,3	10 116,1
Import	22 464,2	25 333,8	9 105,1
Saldo	-16 511,9	-21 757,5	1 011,0
Qirg`iz Respublikasi	2 394,6	612,6	15 392,5
Eksport	1 768,9	33,7	14 239,0
Import	625,7	578,9	1 153,5
Saldo	1 143,3	-545,2	13 085,5

SURXONDARYO VILOYATINING YERLIK HAMAQORAVL ATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI (yanvar-oktabr, ming. AQSh dollari)

Davlatlar	2018- y.	2019- y.	2020- y.
Tojikiston	19 718,1	13 954,2	13 139,1
Eksport	1 637,5	3 487,4	5 757,4
Import	18 080,6	10 466,8	7 381,6
Saldo	-16 443,0	-6 979,3	-1 624,2
Koreya Respublikasi	23 499,7	15 881,6	4 968,9
Eksport	1 149,2	1 019,0	15,5
Import	22 350,5	14 862,6	4 953,4
Saldo	-21 201,3	-13 843,6	-4 937,9
Hindiston	15 505,4	2 370,7	4 658,0
Eksport	714,9	106,5	188,9
Import	14 790,6	2 264,1	4 469,1
Saldo	-14 075,7	-2 157,6	-4 280,2
Singapur	-	461,7	3 925,6
Eksport	-	461,7	3 925,5
Import	-	-	0,02
Saldo	-	461,7	3 925,5
Litva	4 140,1	4 592,1	3 489,4
Eksport	-	221,6	15,6
Import	4 140,1	4 370,5	3 473,8
Saldo	-4 140,1	-4 148,9	-3 458,2
Germaniya	13 932,2	1 971,4	2 980,7
Eksport	541,7	409,5	114,4
Import	13 390,5	1 561,9	2 866,2
Saldo	-12 848,8	-1 152,4	-2 751,8
Ukraina	14 301,4	7 349,4	2 955,2
Eksport	743,8	3 438,7	617,2
Import	13 557,6	3 910,7	2 338,0
Saldo	-12 813,8	-472,0	-1 720,8

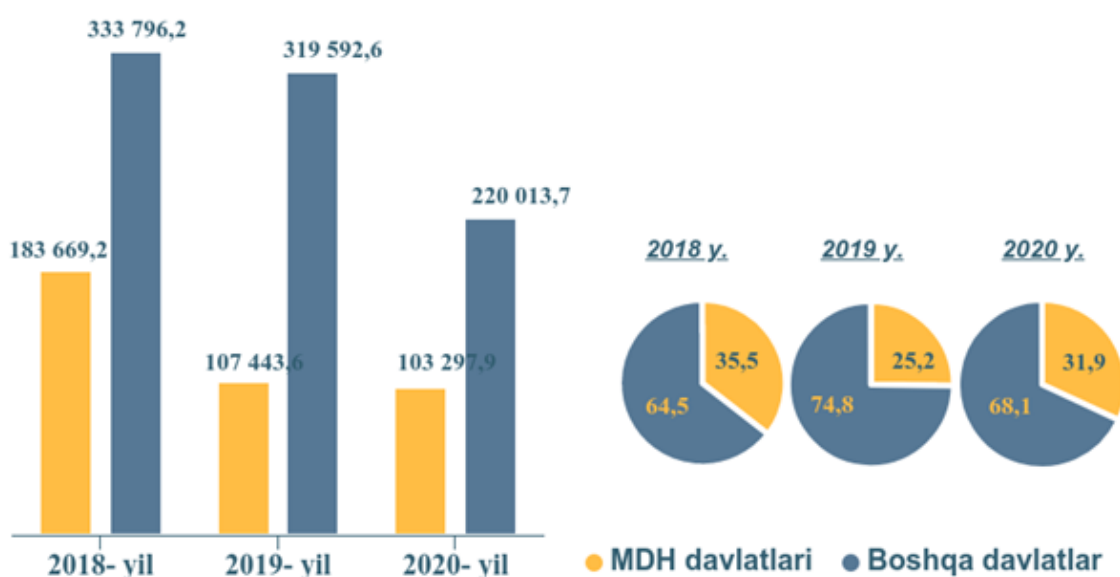
SURXONDARYO VILOYATINING YIRIK HAMKORDAVL ATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI (yanvar-oktabr, ming. AQSh dollari)

Davlatlar	2018- y.	2019- y.	2020- y.
Italiya	12 751,4	411,1	1 852,9
Eksport	0,6	-	-
Import	12 750,8	411,1	1 852,9
Saldo	-12 750,2	-411,1	-1 852,9
Latviya	33 770,6	1 642,2	1 695,3
Eksport	14,4	105,9	4,4
Import	33 756,2	1 536,3	1 691,0
Saldo	-33 741,7	-1 430,4	-1 686,6
Belarussiya	1 234,4	4 508,8	1 590,7
Eksport	239,9	429,9	487,0
Import	994,5	4 078,9	1 103,7
Saldo	-754,6	-3 649,0	-616,7
Eron	12 572,9	9 467,4	1 458,8
Eksport	1 078,5	1 120,0	-
Import	11 494,4	8 347,4	1 458,8
Saldo	-10 415,8	-7 227,3	-1 458,8
Turkmaniston	4 883,8	5 906,1	1 114,4
Eksport	214,9	61,0	68,8
Import	4 668,9	5 845,1	1 045,6
Saldo	-4 454,0	-5 784,1	-976,8
Ozərbayjon	962,7	452,5	741,6
Eksport	962,7	63,2	662,6
Import	-	389,3	79,0
Saldo	962,7	-326,1	583,6

SURXONDARYO VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-oktabr, ming. AQSh dollari, ulushi, % da)

Respublika hukumati tomonidan tashqi savdoni har tomonlama qo'llab-quvvatlash va hamkorlikni mustahkamlash bo'yicha ko'rilayotgan chora-tadbirlar natijasida xorijiy mamlakatlarning tashqi savdo aylanmasining 2018- yilning shu davriga nisbatan ulushi 2,5 % ga oshdi va ularning tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2020- yilning yanvar-oktabr oylarida 68,1 % ni tashkil etdi.

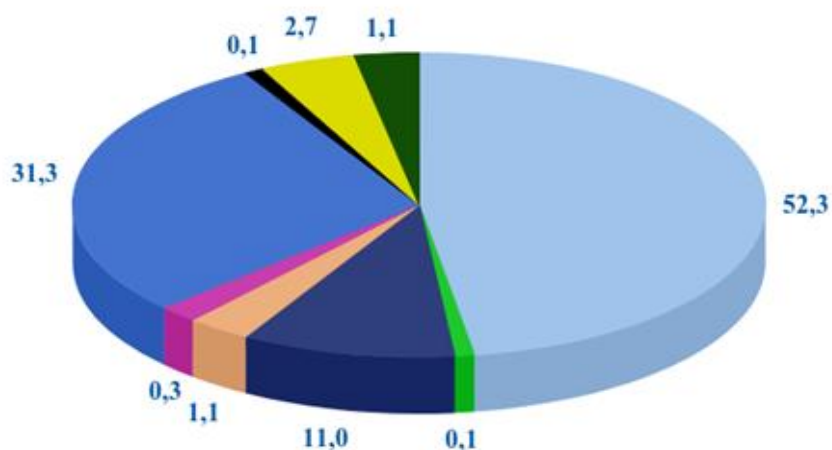
2020- yil yanvar-oktabroylarida MDH mamlakatlarining tashqi savdo aylanmasi hajmi 2019- yilning shu davriga nisbatan pasaygan (3,9 % ga kamayish) va umumiy tashqi savdo aylanmasining 31,9 % ni tashkil etdi.

SURXONDARYO VILOYAT EKSPORTI (2020-yil yanvar-oktabr)

Joriy yilning yanvar-oktabr oylarida eksport qiluvchi subyektlarning umumiy soni 290 tani tashkil etib, bu eksport hajmini 174 996,0 ming AQSh dollariga yetkazishni ta'minladi (pasayish 2019- yilning shu davriga nisbatan 9,6 % ni tashkil etdi).

Eksport tarkibining 98,9 % ni asosan oziq-ovqat mahsulotlariga (52,3 %), sanoat mahsulotlariga (31,3 %) to'g'ri keladi.

XSST
BO`YICHA
EKSPORT
TARKIBI
(2020-yil
yanvar –
oktabr,
ulushi, % da)

XSST tarkibi	Ming. AQShdollar			Umumiyhajmga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami	174 996,0	44 726,4	130 269,5	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:						
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	91 547,0	30 983,7	60 563,3	52,3	69,3	46,5
Ichimliklar va tamaki	80,9	55,8	25,1	0,1	0,1	-
Yoqilg'i bundan mustasno, nooziq-ovqat xom ashyolari	19 151,7	2 204,8	16 947,0	11,0	4,9	13,0
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materiallar	65,3	45,7	19,6	-	0,1	-
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	1 998,1	1 298,7	699,4	1,1	2,9	0,5
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	507,3	242,7	264,6	0,3	0,6	0,2
Sanoat mahsulotlari	54 701,6	4 308,7	50 392,9	31,3	9,6	38,7
Mashinalar va transport uskunolari	165,0	82,4	82,6	0,1	0,2	0,1
Har xil tayyor mahsulotlar	4 791,9	4 298,3	493,6	2,7	9,6	0,4
Xizmatlar	1 987,3	1 205,6	781,6	1,1	2,7	0,6

Tovarlarni eksport qilish yo'nalishida MDH va boshqa xorijiy davlatlar o'rtasidagi xizmatlardafarq mavjud. Shunday qilib, MDH mamlakatlariga eksportning 69,3 foizi birinchi navbatda bu oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar, undan keyin turli xil tayyor mahsulotlar va ishlab chiqarilgan mahsulotlarga to'g'ri keladi.

**MDH
VA BOSHQA
XORIJIY
DAVLATLARGA
TOVAR
VA XIZMATLAR
EKSPORTINING
O`SISH
SUR`ATLARI
(2020-yil
yanvar- oktabr)**

XSST tarkibi	2019- yilning yanvar-oktabriga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqadavlatlar
Jami	90,4	122,5	82,9
shu jumladan:			
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	75,9	109,6	65,6
Yoqilg'i bundan mustasno, noziq-ovqat xom ashyolari	190,3	3,6 p.	179,3
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materialla	90,3	63,2	-
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	140,1	91,4	165,7 p.
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	9,5 p	4,6 p.	-
Sanoat mahsulotlari	93,5	91,0	93,7
Mashinalar va transport uskunalari	78,2	3,6 p.	43,9
Har xil tayyor mahsulotlar	16,2 p.	17,2 p.	10,9 p.
Xizmatlar	83,9	112,7	60,2

Hisobot davrida MDH mamlakatlariga turli xil tayyor mahsulotlar, sanoat tovarlari, nooziq-ovqat xom ashyolari, yoqilg'i, hayvonot va o'simlik moylari, shuningdek kimyoviy moddalar va shu kabi mahsulotlar eksporti oshdi, asosan oziq-ovqat va tirik hayvonlar, sanoat mahsulotlari eksporti pasayishi qayd etildi.

Eksport qilinadigan tovarlar va xizmatlar tarkibi tahliliboshqa mamlakatlarga yuborilgan 2020- yil yanvar-oktabr oylarida 2019-yilning yanvar-oktabr oylariga nisbatan yoqilg'i, hayvonot va o'simlik moylari, shuningdek, turli xil tayyor mahsulotlar va kimyoviy moddalardan tashqari nooziq-ovqat xom ashyolari eksporti hajmi oshganligini ko'rsatdi. Oziq-ovqat va tirik hayvonlar, ishlab chiqarilgan mahsulotlar va xizmatlar eksporti kamaydi.

XSST tarkibi	2018-y.	2019-y.	2020-y.
Jami	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:			
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	81,1	62,3	52,3
Ichimliklar va tamaki	-	-	0,1
Yoqilg'i bundan mustasno, nooziq-ovqat xom ashyolari	5,9	5,2	11,0
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materialla	2,1	-	-
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	-	0,7	1,1
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	0,2	-	0,3
Sanoat mahsulotlari	9	30,3	31,3
Mashinalar va transport uskunalari	-	0,1	0,1

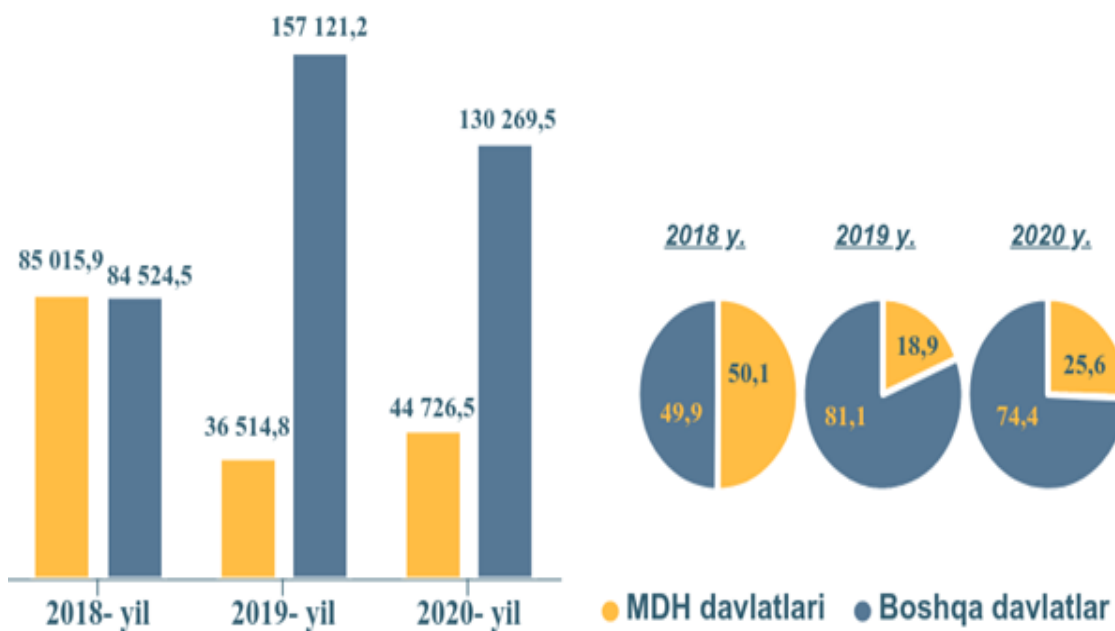
**MDH
VA BOSHQA
DAVLATLARGA
TOVAR
VA XIZMATLAR
EKSPORTI
HAJMLARI
DINAMIKASI
(yanvar-
oktabr,
ming.
AQShdollar,
ulushi, % da)**

XSST tarkibi	2018-y.	2019-y.	2020-y.
Har xil tayyor mahsulotlar	-	0,2	2,7
Xizmatlar	1,7	1,2	1,1

So'nggi uch yil ichida boshqa xorijiy mamlakatlarga eksport qilish hajmi oshdi va ularning umumiy hajmidagi ulushi 49,9 % dan 74,4 % ga ko'tarildi. Mos ravishda MDH mamlakatlariga eksportning umumiy hajmidagi ulushi 50,1 % dan 25,6 % gacha pasaydi.

**EKSPORT
DAVLATLARGA
MDH va
BOSHQA
XORIJIY
DAVLATLAR
(yanvar-oktabr
oylari uchun,
ming AQSh
dollari, ulush,%)**

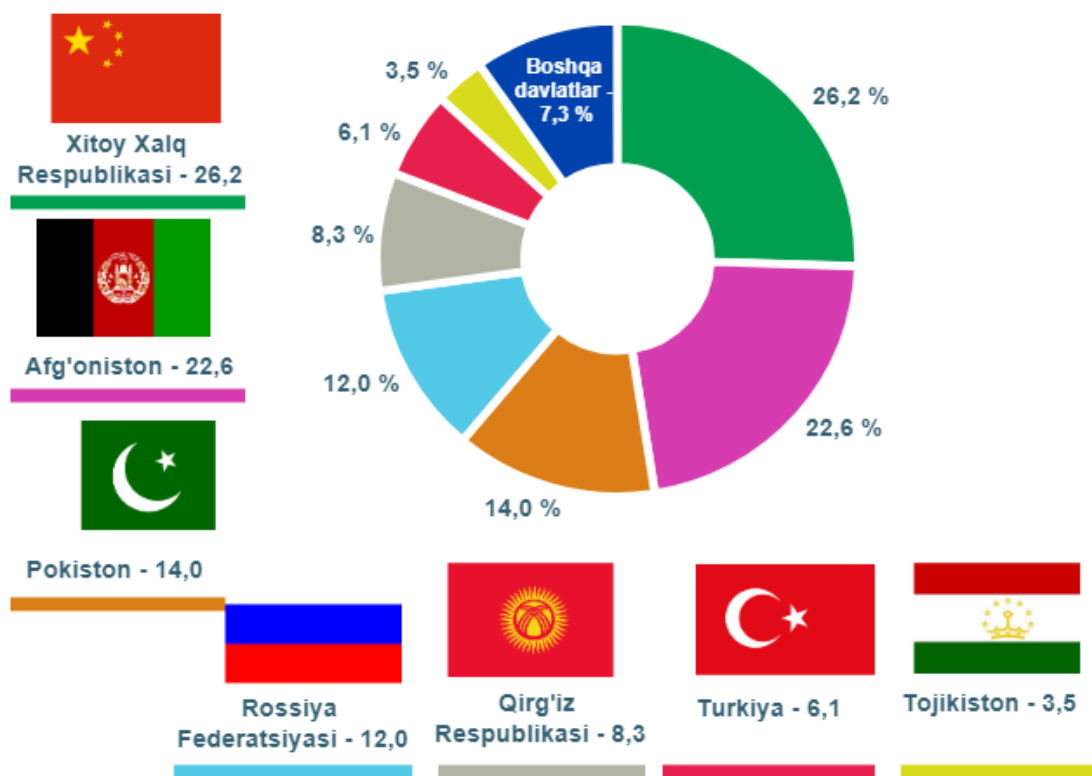
2019-yil yanvar-oktabr oylariga nisbatan tashqi savdo aylanmasida tovarlar va xizmatlar eksportidagi asosiy sheriklarimiz Xitoy (umumiy eksportning 26,7%), Afg'oniston (21,6 %), Pokiston (15,0%), Rossiya Federatsiyasi (11,5%), Qirg'iziston (9,4%), Tyrkiya (6,1 %) va Tojikiston (3,2%) Ularning umumiy eksport hajmidagi ulushi 93,6% ga etdi.

2020- yil yanvar-oktabr oylarida, 2019 –yilning shu davriga nisbatan Pokiston tovarlar va xizmatlar eksportida ettita yirik sherik mamlakatlari orasida XXRda etakchi mavqeiini yo'qotdi va uchinchi o'rinni egalladi. Afg'oniston ikkinchi, Rossiya Federatsiyasi esa beshinchi o'rindan uchinchi o'ringa ko'tarildi va Qirg'iziston yigirma oltinchi o'rindan beshinchi o'ringa ko'tarildi.

Hamkor mamlakatlarning tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha jug'rofiyasi 2019- yilning shu davriga nisbatan 34 tadan 26 tagacha pasaydi.

SURXONDARYO VILOYATIEKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR-NING ULUSHI (2020-yil yanvar-oktabr, % da)

SURXONDARYO VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O`SISH SUR`ATLARI (yanvar-oktabr)

Davlatlar	Ming.AQSHdollari		O`shishsur`ati, % da		O`rni	
	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.
XXR	49 073,2	45 881,4	6,2 m.	93,5	2	1
Afg`oniston	50 893,7	37 513,2	106,1	73,7	1	2
Pokiston	46 629,7	31 036,2	3,7 m.	66,6	3	3
Россия	14 927,2	19 336,6	56,9	129,5	4	4
Qirg`izRespublikasi	33,7	14 239,0	1,9	422,6m.	31	5
Turkiya	3 576,3	10 116,1	60,1	2,8 m.	6	6
Tojikiston	3 487,4	5 757,4	2,1 m.	165,1	7	7
Singapur	461,7	3 925,5	-	8,5 m.	15	8
Qozog`iston	14 061,8	3 538,3	26,4	25,2	5	9
Ozabayjon	63,2	662,6	6,6	10,5 m.	26	10
Ukraina	3 438,7	617,2	4,6 m.	17,9	8	11
Belarus	429,9	487,0	179,2	113,3	16	12
Estoniya	-	215,0	-	-	39	13
Hindiston	106,5	188,9	14,9	177,3	22	14
AQSh	102,1	185,9	32,6	182,1	24	15

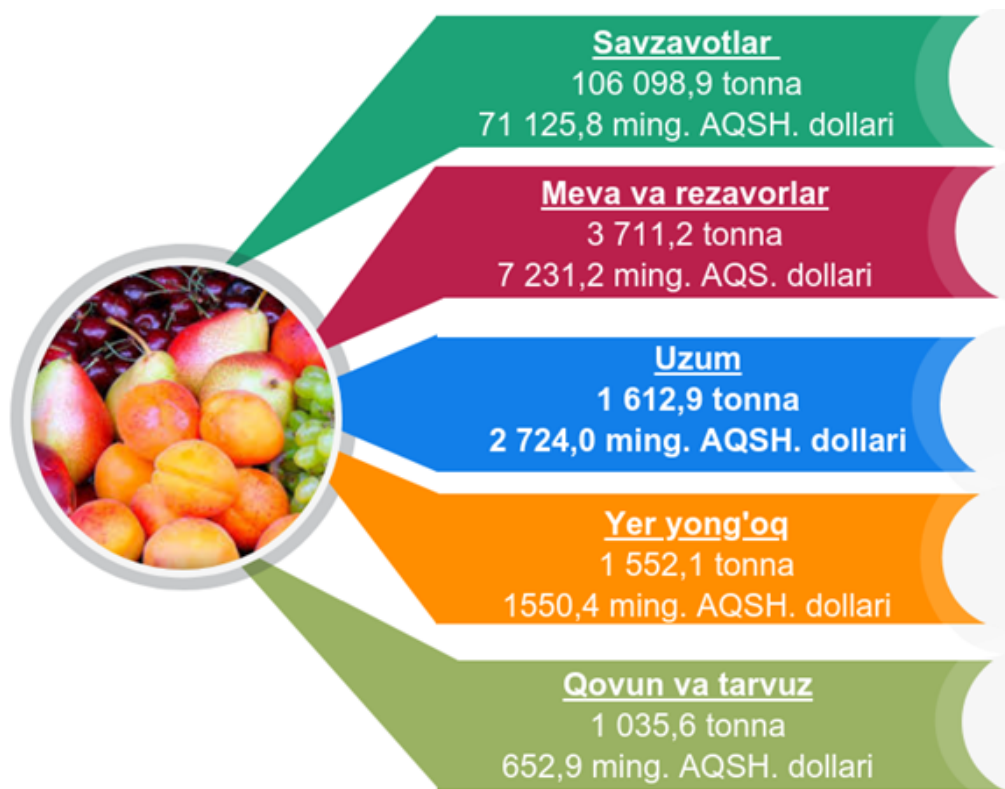
Ushbu mamlakatlarga eksport qilinayotgan tovarlar tarkibiga asosan mineral yoqilg`i, yog`lash moylari va shunga o`xshash materiallar, material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari hamda turli xil tayyor buyumlar kiradi.

Meva va sabzavotlarni

Meva va sabzavotlarni eksport qilish hajmi jismoniy ko`rinishda 114 010,8 tonnadan ko`proqni tashkil etdi va qiymat jihatidan 83 284,1 ming AQSh dollaridan oshdi (2019- yilning shu davriga nisbatan pasayish darajasi 10,3 %ni tashkil etdi 24,0 %ni).

**MEVA-
SABZAVOT
MAHSULOT-
LARI
EKSPORTI
(2020-yil
yanvar-
oktabr)**

Shundan 106 098,9 tonna sabzavot eksport qilindi, 71 125,8 ming AQSh dollariningdek, 7 231,2 ming AQSh dollari miqdoridagi 3 711,2 tonna meva va reza mevalari (qiymati 2019 yilning shu davriga nisbatan pasayish sur'ati mos ravishda 24,7 % va 24,9 % ni tashkil etdi).

Hukumat qishloq xo'jaligi va bog'dorchilikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratayotgani bois yildan-yilga eksport qilinayotgan mahsulotlar sifati va hajmi oshmoqda. 2020- yil yanvar-oktabr oylarida eksportning umumiy hajmida meva-sabzavot mahsulotlarining ulushi 47,6 % ni tashkil etdi.

Meva va sabzavotlarning asosiy eksport bozorlari Afg'oniston, Pokiston, Rossiya, va Qozog'istonda joylashgan.

Mevava sabzavotlarni eksport qilish bo'yicha eng katta hajm meva va sabzavotlarning Afg'onistonga (32,9%), Pokiston (31,1%), Rossiya Federatsiyasi (19,0%) va Qozog'istonda (4,0 %) to'g'ri keladi.

**MEVA -
SABZAVOT-
MAHSULOT-
LARINING
EKSPORT
GEOGRAFIYASI
(yanvar-
oktabr)**

Davlatlar	2019- yil			2020- yil		
	tonna	ming. AQSh dollari	ulushi*, % da	tonna	ming. AQSh dollari	ulushi*, % da
Afg`oniston	20687,8	35290,2	32,2	37942,0	27441,5	32,9
Pokiston	20519,3	40507,5	37,0	20133,1	25894,4	31,1
Rossiya Federatsiyasi	17770,6	8832,3	8,1	34178,6	15820,3	19,0
Qirg`iz Respublikasi	-	-	-	1222,4	7824,9	9,4
Qozog`iston	30861,2	13955,5	12,7	14925,8	3350,0	4,0
Tojikiston	999,8	856,9	0,8	1102,7	674,0	0,8
Ukraina	2510,1	3430,4	3,1	1611,4	617,2	0,7
Belarus	1213,4	358,3	0,3	1348,7	357,0	0,4
Ozarbayjon	22,0	21,1	-	294,5	264,7	0,3
XXR	3756,4	2774,6	2,5	286,0	256,3	0,3
Polsha	960,0	468,5	0,4	306,9	170,8	0,2
AQSH	76,8	54,0	-	34,0	153,6	0,2
Irok	652,4	518,1	0,5	167,0	107,4	0,1
Gruziya	126,9	114,9	0,1	87,2	82,9	0,1
BAA	271,9	245,8	0,2	129,8	77,9	0,1
Germaniya	213,8	409,5	0,4	44,8	73,2	0,1
Turkmaniston	50,0	58,1	0,1	95,5	61,5	0,1
Boshqalar	2662,3	1652,1	1,5	100,4	56,7	0,1

*-qiymatifodasidan

**TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARINI
EKSPORT QILISH**

To'qimachilik mahsulotlari eksporti hajmining o'sishini to'g'ridan-to'g'ri tayyor mahsulot ishlab chiqarish va paxta xom ashyosi etishtirish o'rniga qo'shimcha qiymatni shakllantirishdagi islohotlar natijasida ko'rish mumkin.

2020- yil yanvar-oktabr oylarida to'qimachilik mahsulotlari 59 684,2 ming AQSh dollari miqdorida eksport qilindi, bu umumiy eksport hajmining 34,1 foizini tashkil etdi.

To'qimachilik eksportining asosiy ulushini paxta iplari (85,2 %) va tayyor trikotaj kiyimlar (5,8%) tashkil etadi.

XSST tarkibi	2018-y.	2019-y.	2020-y.
Bcero	16 918,3	61 740,4	59 684,2
Paxtadan yigirilgan ip	13 777,3	55 569,1	50 849,8
Tayyor trikotaj kiyimlar	-	249,9	3 439,1
Ipak va ipak buyumlari	1 757,1	3 159,5	2 543,8
Tayyor tikuv kiyimlari	1 207,2	2 710,1	1 597,2
Paxta matolari	-	-	664,0
Trikotaj mato	-	4,7	415,3
Boshqa tayyor matolar, lattalar	176,7	40,0	97,4
Boshqa tovarlar	-	5,0	30,0
Gilam va boshqa to'qimachilik zamin qoplamalari	-	-	29,6

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI TARKIBIDINAMI KASI
(yanvar-oktabr, ming. AQSh dollari)

Respublikaning to'qimachilik sanoatini diversifikatsiya qilish va tayyor mahsulot eksportini rag'batlantirish bo'yicha olib borilayotgan amaliy ishlar natijasida mamlakatimizning bu boradagi salohiyati tobora ortmoqda.

To'qimachilik mahsulotlarining eng kata ulushi XXR (45 263,3 ming AQSh dollari - 76,5%), Qirg'iziston (4 621,3 ming AQSh dollari– 7,7 %) va Pokistonga (3 252,9 ming AQSh dollari - 6,0 %) to'g'ri keladi..

Davlatlar	2018-y.	2019-y.	2020-y.
XXR	7 315,2	46 236,8	45 263,3
Qirg'izRespublikasi	-	-	4 621,3
Pokiston	382,9	5 445,9	3 602,8
Turkiya	3 629,0	2 940,2	2 993,5
RossiyaFederatsiyasi	4 513,6	4 773,5	2 454,2
Tojikiston	-	112,3	242,9
Afg'oniston	176,7	41,4	199,0
Hindiston	-	-	174,1
Belarus	238,3	70,4	130,0
KoreyaRespublikasi	-	818,4	3,0
Vetnam	302,1	520,3	-
Eron	360,4	781,3	-

TO'QIMACHILIK
MAHSULOTLARI
EKSPORT QILISH
GEOGRAFIYASI
(2020- YIL
yanvar-oktabr,
oylari)

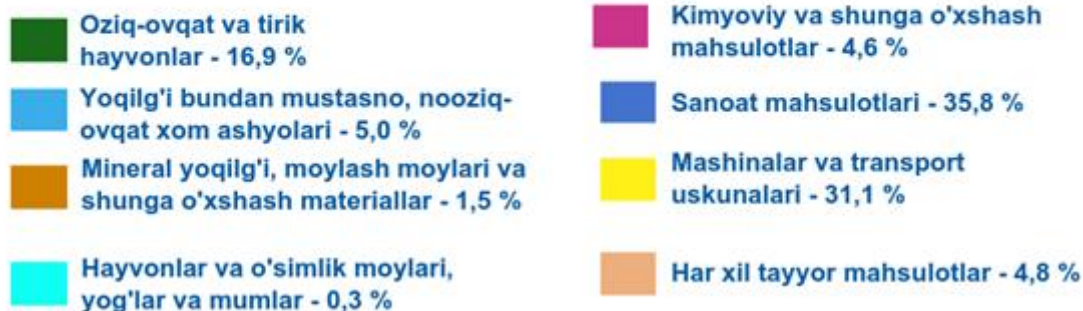
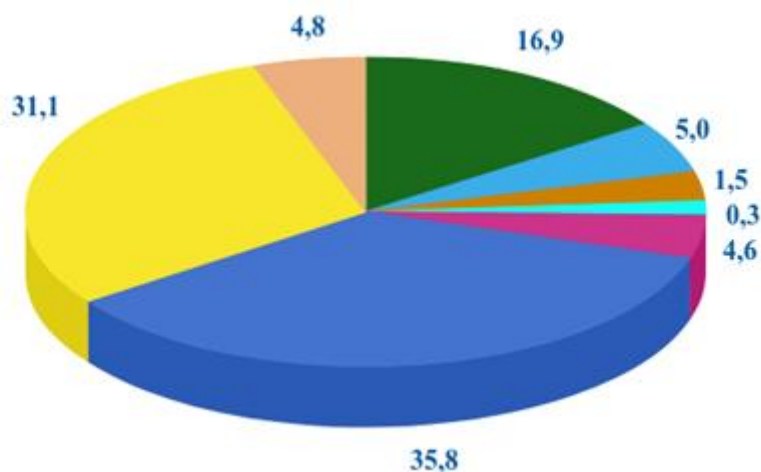

SURXONDARYO VILOYATINING IMPORTI (2020-yil yanvar-oktabr)

2020- yil yanvar-oktabr oylarida import hajmi 148 315,6 ming. AQSh dollarini va 2019- yilning mos davriga nisbatan 36,5 % ni tashkil etdi.

Import tarkibida eng kata ulush, sanoat tovarlari (35,8 %), mashina va transport uskunalari (31,1 %), shuningdek oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (16,9 %) egallaydi.

IMPORT
TARKIBI
(2020-yil
yanvar-oktabr,
ulushi, % da)

Tovar va xizmatlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2020- yilning yanvar-oktabrida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 85 062,4 ming. AQSh dollariga kamaydi va 148 290,2 ming. AQSh dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa 25,4 ming. AQSh dollariga yetdi.

**XSST BO`LIMI
BO`YICHA
IMPORT
TARKIBI
(2020-yil
yanvar-
oktabr)**

XSST tarkibi	Ming. AQSh dollari			Umumiy hajmga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami	148 315,6	58 571,4	89 744,2	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:						
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	24 981,3	17 487,3	7 494,0	16,9	29,9	8,4
Yoqilg'i bundan mustasno, nooziq-ovqat xom ashyolari	7 470,5	7 065,5	405,0	5	12	0,5
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materialla	2 151,1	2 145,5	5,7	1,5	3,7	
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	483,9	483,9		0,3	0,8	
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	6 849,4	2 695,5	4 153,9	4,6	4,6	4,6
Sanoat mahsulotlari	53 088,2	24 115,9	28 972,3	35,8	41,2	32,3
Mashinalar va transport uskunolari	46 186,1	4 337,9	41 848,2	31,1	7,4	46,6
Har xil tayyor mahsulotlar	7 079,8	239,8	6 840,0	4,8	0,4	7,6
Xizmatlar	25,4	0,2	25,2	-	-	-

**XSST BO`LIMI
BO`YICHA
IMPORT
TARKIBI
(2020-yil
yanvar-oktabr,
o`sishi, % da)**

Oziq-ovqat mahsulotlari importuning eng kata ulushi (41,2%) MDH mamlakatlariga, boshqa xorijiy davlatlarda esa ularning ulushi mashina va transport uskunalariga (46,6 %) va sanoat tovarlariga (32,3 %) to'g'rikeladi.

XSST tarkibi	2019- yil yanvar-oktabriga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami	63,5	82,6	55,2
shu jumladan:			
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	73,1	62,7	119,4
Yoqilg'i bundan mustasno, nooziq-ovqat xom ashyolari	89,6	2,1 p.	8,2
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materialla	7,3 p.	7,8 p.	27,3
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	41,2	41,2	-
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	93,8	74,5	112,9
Sanoat mahsulotlari	143,2	95,3	2,5 p.
Mashinalar va transport uskunalari	36,4	53,6	35,3
Har xil tayyor mahsulotlar	39,6	20,8	40,8
Xizmatlar	53,4	2,8	60,2

Import qilinadigan tovarlar va xizmatlar tarkibini tahlil qilish 2020-yil yanvar-oktabr oylarida, shuningdek, 2019-yil yanvar-oktabriga nisbatan sanoat mahsulotlari importi 11,2 % dan 35,8 % gacha o'sdi, mashinalar va transport uskunalari 51,1 % dan 31,1 % gacha va oziq-ovqat mahsulotlari 22,2 % dan 16,9 % gacha pasaydi.

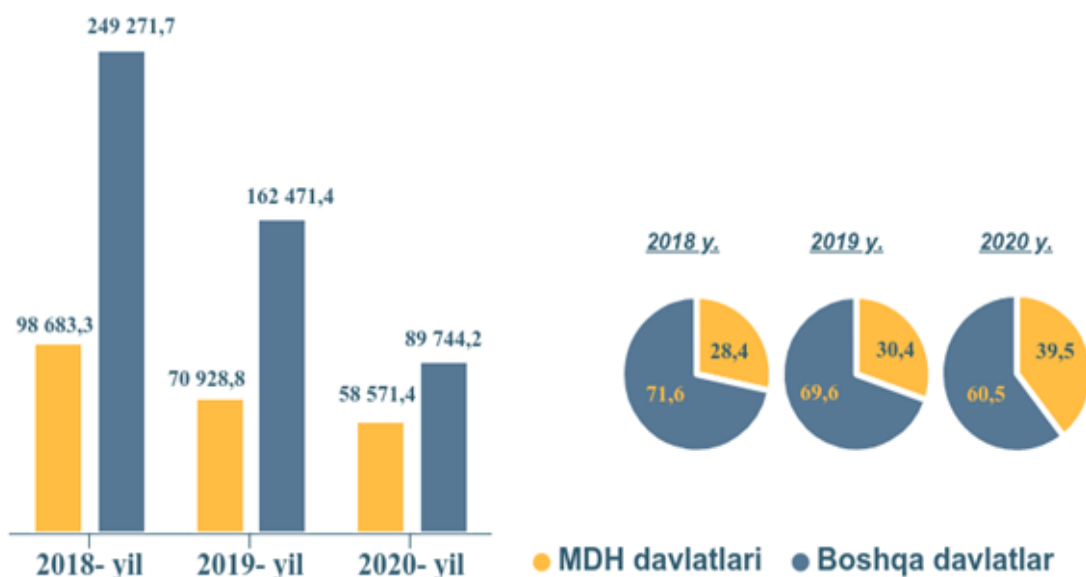
**IMPORT TARKIBI
DINAMIKASI
(2020-yil
yanvar-oktabr,
ulushi, % da)**

XSST tarkibi	2018-y.	2019-y.	2020-y.
Jami	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:			
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	22,2	14,7	16,9
Ichimliklar va tamaki	-	0,1	-
Yoqilg'i bundan mustasno, nooziq-ovqat xom ashyolari	2,0	3,6	5,0
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materialla	0,3	0,1	1,5
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	2,8	0,5	0,3
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	6,9	3,1	4,6
Sanoat mahsulotlari	11,2	15,9	35,8
Mashinalar va transport uskunolari	51,1	54,3	31,1
Har xil tayyor mahsulotlar	3,4	7,7	4,8
Xizmatlar	0,1	-	-

So'nggi uch yil ichida MDH mamlakatlaridan import hajmi oshdi, 2018 yilning shu davriga nisbatan ularning umumiy importdagi ulushi 26,4% dan 39,5 % ga ko'tarildi. Dinamika shuningdek, boshqa xorijiy mamlakatlardan import hajmi 72 727,2 ming AQSh dollariga kamayganligini va 2019 yilning shu davriga nisbatan ularning ulushi 60,5 % tashkil etganligini ko'rsatmoqda.

IMPORT DAVLATLARGA MDH va BOSHQA XORIJIY DAVLATLAR (yanvar-oktabr oylari uchun, ming AQSh dollari, ulush,%)

Hisobot davri yakunlariga ko`ra, import bo`yicha hamkor davlatlar orasida Xitoy Xalq Respublikasi umumiy import hajmida 37,7 % ulushi Qozog`iston Respublikasi (15,7) bilan Rossiya Federatsiyasini (15,0 %) ortda qoldirgan holda, uchinchi o`rinni egalladi.

TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTIDAGI YIRIK HAMKOR DAVLATLAR O`N BESHTALIGI (yanvar-oktabr)

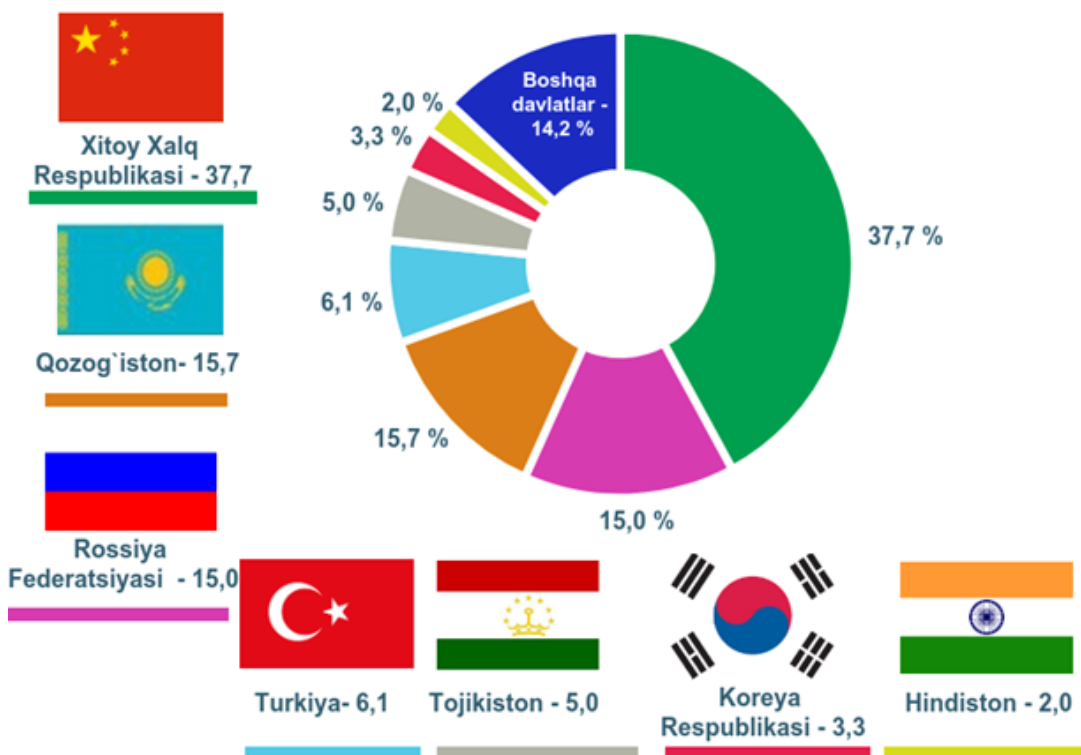
Davlatlar	Ming. AQSH dollari		O`sinh sur`ati, % da		O`rni	
	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.
Xitoy Xalq Respublikasi	86 444,1	55 984,7	153,5	64,8	1	1
Qozog`iston	23 448,1	23 214,8	64,8	99,0	3	2
Rossiya Federatsiyasi	22 211,0	22 192,2	91,3	99,9	4	3
Turkiya	25 333,8	9 105,1	112,8	35,9	2	4
Tojikiston	10 466,8	7 381,6	57,9	70,5	6	5
Koreya Respublikasi	14 862,6	4 953,4	66,5	33,3	5	6
Hindiston	2 264,1	4 469,1	15,3	197,4	14	7
Litva	4 370,5	3 473,8	105,6	79,5	9	8
Germaniya	1 561,9	2 866,2	11,7	183,5	15	9
Ukraina	3 910,7	2 338,0	28,8	59,8	12	10

Davlatlar	Ming. AQSH dollari		O`shish sur`ati, % da		O`rni	
	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.	2019-y.	2020-y.
Italiya	411,1	1 852,9	3,1	450,7	27	11
Pokiston	4 007,1	1 717,2	15,3	42,9	11	12
Eron	1 536,3	1 691,0	4,6	110,1	16	13
Latviya	8 347,4	1 458,8	72,6	17,5	7	14
Qirg`izRespublikasi	578,9	1 153,5	92,5	199,3	24	15

2020- yil yanvar-oktabr oylari yakuni bo'yicha Surxondaryo viloyati tomonidan 40 davlat bilan tovarlar va xizmatlar importi amalga oshirildi.

SURXONDARYO VILOYATI IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR-NING ULUSHI (2020-yil yanvar-oktabr, % da)

Yetti yirik hamkor davlatlar (Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston, Turkiya, Tojikiston, Koreya Respublikasi va Germaniya) jami import hajmida 85,8% ulushga ega bo'lib, 127 300,9 ming AQSh dollarini tashkil etadi.

Yuqorida sanab o'tilgan mamlakatlar bilan JST bo'yicha hamkorlik O'zbekiston Respublikasi Prezidentining so'nggi yillarda amalga oshirgan tashriflari natijasida baholanishi mumkin 15 davlatlarida uch yil, bu ayniqsa tashriflar hamkor davlatlar bilan imzolangan ikki tomonlama o'zaro manfaatli shartnomalar.

**Tashqi iqtisodiy faoliyat
va savdo statistikasi bo'limi**

Tel.:76-225-65-74